

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Suunnitelma on kokonaisuutena koherentti ja vastaa Suomen haasteisiin. Hieman hämmästyttää tekoälyn soveltamisen merkityksen lähes puuttuminen tulevaisuuden tuottavuuskasvun tekijänä. Siitä olisi voinut mainita enemmän.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

T&K toiminnalla on keskeinen merkitys kestäväälle tuottavuuskasvulle, työllisyydelle ja sitä kautta myös hyvinvointivaltion tarjoamien palvelujen rahoittamiselle.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Yhteistyö on pienen maan ehdoton vaatimus, mikäli se aikoo menestyä globaalissa toimintaympäristössä. On tärkeää, että Business Finlandin ja Suomen Akatemian välistä rahoittajayhteistyötä tiivistetään nykyisestä.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Yritysten T&K investoinnit pitäisi saada kasvuun, mutta pelkkä valtion lisärahoitus ei takaa, että panostuksesta saataisiin automaattisesti hyötyä. Kyse on työorganisaatioiden kyvystä valjastaa nykyistä laajemmin henkilöstö kehittämistoimintaan. Uudet innovaatiot ja niiden aihiot syntyvät usein niiden ihmisten kautta, jotka näkevät työssään uudistamisen tarpeen. Olisi ollut toivottavaa, että raportissa olisi huomioitu enemmän henkilöstön osallistumisen ja aloitteellisuuden merkitys osana T&K toimintaa.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Raportissa on todettu osuvasti, että "tuloksekas T&K toiminta rakentuu osaamiselle ja osaavien ihmisten varaan". On perusteltua vaatia lisärahoitusta oppilaitoksille, joiden kautta työorganisaatiot saavat rekrytoitua uusia osaajia. Tärkeää olisi myös varmistaa jo työssä olevien osaamisen päivittäminen. Työelämän digimurroksessa työssäkäyvien kyky ja halu hyödyntää laajasti uusia avautuvia mahdollisuuksia työtä muokkaamalla, on merkittävä työn tuottavuuteen vaikuttava tekijä. Tästä olisi odottanut raportissa mainintoja.

Mikäli T&K toimintaan osallistuvien määrä ei lisääny, pelkkä tukirahoituksen lisääminen ei tuota toivottua tulosta.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Raportin linjaukset ovat lähtökohtaisesti hyviä. Henkilöstön rooli innovatiivisuudessa on merkittävä, joten sen merkitystä voisi vielä korostaa. Työ2030 ohjelmassa toteutetun Meadow tutkimuksen yhtenä tuloksena oli, että yrityksissä, joissa vähintään 30% henkilöstöstä osallistuu toiminnan kehittämiseen, on kaksinkertainen todennäköisyys sille, että yritys on tuottanut markkinoille uusia tuotteita tai palveluja verrattuna yrityksiin, joissa henkilöstö ei osallistu kehittämistoimintaan. (Selander & Alasoini: Digitaalinen kehittyneisyys, verkostot ja henkilöstön osallistuminen yritysten innovaatioaktiivisuuden avaintekijöinä, TTL, 2022).

On tärkeää lisätä panostusta työorganisaatioiden toiminnan kehittämiseen sellaiseen suuntaan, että mahdollisimman moni työntekijä saisi mahdollisuuden osallistua työnsä ja työpaikan toiminnan kehittämiseen.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Kansallisen vastinrahoituksen lisääminen EU rahoituksen saamiseksi on järkevää. Myös kansainvälinen kumppanuus on tärkeää tulevaisuuden kilpailukyvyn kannalta. Molempiin asioihin on tarpeen panostaa nykyistä enemmän. On myös panostettava nykyistä enemmän yritysten aktivoimiseen EU:n rahoitushauissa.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

Strategisten valintojen tekeminen on pienessä maassa välttämätöntä. On kuitenkin varmistettava, että avaintoimijat ovat mukana valintoja tekemässä ja siten sitoutuvat niiden edellyttämiin toimiin. Raportissa todetaan oikein, että teknologiat ja niihin liittyvä osaaminen ovat tärkeässä roolissa tulevaisuuden Suomen haasteiden ratkaisemisessa. Tähän liittyy myös työorganisaatioiden kyky soveltaa teknologisia mahdollisuuksia. Strategisten valintojen tekeminen ja valintoihin liittyvien toimintojen implementointi tulee tehdä niin, että työmarkkinaosapuolet, myös ammattiyhdistysliike, ovat kiinteästi prosessissa mukana alusta asti.

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

Seurantasuunnitelma on hyvä.

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Suunnitelma on sinänsä hyvä, mutta kohderyhmä ei saisi rajoittua vain vientiyritysten keihäänkärkiin. Tätä ei raportissa sanota selkeästi. Toimintaympäristön muutokset ja vaatimukset koskevat kaikkia työorganisaatioita, joten tarvittavaa tukea tulee tarjota laajasti.

Antila Juha
SAKry